

BODNÁR TAMÁS

„Hajrá, Hellász!”

Hitler békegalambja, avagy a berlini olimpia

1936. augusztus 1-jén reggel hat órakor a német rádió zenés ébresztője szólalt meg Berlin-szerte. A város lakosságának nagy része ezen a napon nem munkába sietett, hanem a város egyik sportlétesítményébe, amit *Reichssportfeld*nek neveztek. Ez a nap ugyanis nem akármilyen nap volt. Ez volt ugyanis a XI. nyári olimpiai játékok megnyitásának napja. Délután négy óra tizennégy perckor harangszó csendült. „Die Olympia-Glocke” (Olimpiai harang) hirdették a németek saját újításukat. Az olimpiának ugyanis volt már zászlaja, jelvénye, esküje és megszokottá vált a díszlövés, a galambroptetés is. A németek ezt végiggondolva úgy döntöttek: legyen hát harangja is az olimpiának. Lett. Szép gondolat, és szép volt a hangja is, ám valami mégis egy kis falsot adott az egésznek. Az volt a kérdés: vajon kikért szól a harang? A harang saját felirata szerint a világ ifjúságát szólította. Igen, most még talán sportversenyekre, de előre vetített ez már valami más is, hiszen a harang hangját a stadion felett elhúzó katonai gépek hangja tompította, amelyek ekkor még szintén csak dekorációs célokat szolgáltak. Ez a furcsa kettősség egyébként a harangon magán is látszott, hiszen a harang két oldalán a: „Hívom a világ ifjúságát.” felirat fölött az olimpiai ötkarika volt látható, azonban az olimpia jelvényét a német birodalmi sas tartotta karmaiban.

De hogyan is került sor ennek az olimpiának a megrendezésére? Nos, egyszer

1916-ban Berlinben már majdnem volt olimpia, ezt azonban elsöpörte az I. világháború. A háború után a németek sokáig még részt sem vehettek az olimpián, nemhogy megrendezhettek volna egyet. Az idők azonban változnak. A Nemzetközi Olimpiai Bizottság 1931-es barcelonai közgyűlésén az 1936-os olimpia rendezési jogát ismét Berlinnek ítélik. Az 1933-as „rendszerváltás” azonban elgondolkoztatja a bizottság tagjait. A bizottság 1933 júniusában Bécsben tartott közgyűlésén a német kormány képviselője, Theodor Lewald azonban mindent elkövet, hogy a bizottság kitarson régebbi döntése mellett. Kijelenti, hogy tiszteletben tartják az olimpiai szabályzatot, sőt még a német származású üldözöttek számára is lehetővé teszik az olimpián való részvételt. Ennek reményében a bizottság meghagyta Berlin rendezési jogát.

A németek valóban ki is tettek magukért mind rendezésben, mind pedig létesítmények

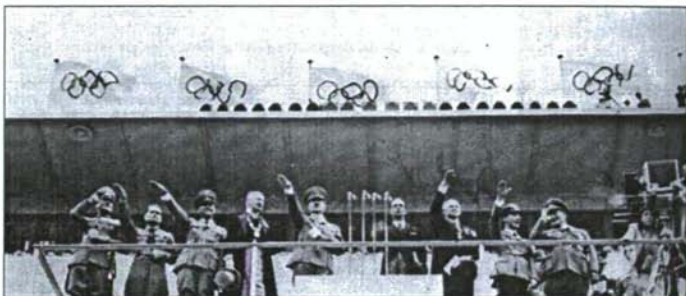
„Hajrá, Hellász!”

terén. A Reichssportfeld mint főszintér 110 000 nézőt volt képes befogadni, az építészetileg is különleges úszóstadion tizenhatszáz méter, a fedettpályás sportok csarnokába, a *Deutschlandhalle*ba pedig 20 000 ember fért be. Ezen kívül az evezősök Grünau-ban, a vitorlázók pedig Kielben külön szállást kaptak. Az

olimpiai falu 5000 férőhelyet biztosított a férfi versenyzőknek és a kísérőknek. (A női versenyzőket ugyanis külön szállodában helyezték el.) És a stadionok folyamatosan tele is voltak. Összesen ötmillió jegyet adtak el. A sporteseményekre való kijutást is egészen fantasztikusan szervezték meg. A Német Birodalmi Vasút, a Reichsbahn július 28. és augusztus 17. között 2159 különvonatot indított és a fenti időszakban összesen 3,9 millió utast szállított Berlinbe ill. Berlinből. A főváros városi vasútja az S-Bahn is kitett magáért, augusztus 1. és 17. között 8341 különjáratot indított és összesen 28,4 millió embert szállított el a város különböző pontjaira. Ezek azonban még csak egy részét jelentik a rekordoknak és újdonságoknak, amelyek ezt az olimpiát fémjelzik, hiszen a fő szenzációkat a sportversenyek és a hozzájuk kapcsolódó események hozták.

A nyitóünnepségen viszont zavarba jött néhány ország delegációja. Nehéz volt ugyanis eldönteni, hogy az országok csapatainak bevonulásakor az ún. „Führer-páholy” előtt elhaladva a hagyományos, vagy pedig az „új” német módon tisztelegjenek. A delegáció nagy többsége aztán végül a vendégbártság jegyében a német tisztelegés mellett döntött. Így előre lendített jobb karral tisztelegtek többek között még a francia és a kanadai csapat is. Az összes nagy esemény részletes ismertetése túlságosan hosszadalmas lenne, így következzenek ezen talán kissé furcsa, de mindenképpen különleges

SPORT – A DIKTATÚRA SZOLGÁLATÁBAN

olimpia nagy eseményei és eredményei címszavakban. A XI. olimpiai játékok augusztus 1. és 16. között zajlanak 49 ország részvételével, ami rekord az olimpiák addigi történetében. A 49 ország összesen 4066 versenyzőt delegál. 147 verseny 20 sportágban, ami szintén rekord. Rádióközvetítések 41 országba, valamint elkészül az első kísérleti tévéadás is. Leni Riefenstahl forgat filmet az olimpiáról 80 operatőrrel dolgozva. Most pedig következzenek a sportteljesítmények sportáganként:

Atlétika • elektromos mérőeszközök bevezetése és a célfotózás tökéletesítése; 12 világcúcs, 27 olimpiai cúcs. Az USA megelőzi Németországot és Finnországot. További 21 ország szerez érmekeket.

Súlyemelés • Egyiptom és Németország az első helyen.

Ökölvívás • a legnépesebb verseny nagy teljesítményskálával. Németország, Argentína és Franciaország vezetnek.

Vívás • először alkalmaznak elektromos találatjelzőt. A legeredményesebbek: Magyarország és Olaszország.

Lövészet • csak három verseny.

Öttusa • : vége az addigi svéd győzelmi sorozatnak ebben a sportágban. A német Gottfried Handrick győz az amerikai Charles Leonhard és az olasz Silvano Abba előtt.

Lovaglás • a német lótenyésztés számára is győzelem, mivel minden német lovas német lovon ült.

Kerékpár • Franciaország fölény.

